

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XVII: 2019

Nr 10 (587)

Data odczytu: 13.03.2019 r.

Data wydania: 13.03.2019 r.

Jarosław Guttman

1134. spotkanie

Lotnicy polegli w obronie grudziądzkiego nieba

Florian Maria Stanisław Laskowski (ur. 5 maja 1902 r. w Sieradzu, zm. 2 września 1939 r. w Grudzie) – polski lotnik, kapitan pilot.

Syn Lucjana i Stefanii z Trąbczyńskich. W 1920 r. był żołnierzem 1 Pułku Ułanów Krechowieckich, walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. W 1931 r. odbył półroczny kurs w Lotniczej Szkole Strzelania i Bombardowania w Grudziądzu. W dniu 1 kwietnia 1937 r. został awansowany do stopnia kapitana, od grudnia tego roku był słuchaczem kursu w Wyższej Szkole Lotniczej w Warszawie.

Po jego ukończeniu został dowódcą III/4 dywizjonu myśliwskiego w 4 Pułku Lotniczym, który stacjonował w Toruniu.

Uczestniczył w kampanii wrześniowej, był dowódcą dywizjonu, który pozostawał do dyspozycji dowódcy lotnictwa Armii Pomorze.

Władysław Urban przyszedł na świat 1 kwietnia 1911 r. w miejscowości Mucharz niedaleko Wadowic w Małopolsce (rodzice Jakub i Anna z domu Klimczak). Szkolony był na pilota,

w Grudziądzu ukończył specjalność myśliwską. 15 października 1936 r. otrzymał promocję na stopień podporucznika.

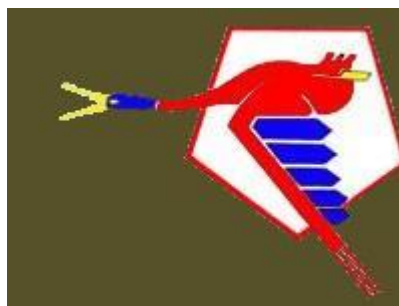

Aż do wybuchu wojny Urban pozostawał w składzie 141 Eskadry. 30 sierpnia 1939 r. w ramach mobilizacji został przesunięty wraz z eskadrą na polowe lotnisko Markowo.

Benedykt Mielczyński urodził się on 16 kwietnia 1914 roku. Po ukończeniu Podoficerskiej Szkoły Pilotów w Bydgoszczy przydzielony został do dywizjonu myśliwskiego w Toruniu. Jako pilot 141. eskadry myśliwskiej w ramach lotnictwa "Armii Pomorze" brał udział w wojnie obronnej Polski.

Mundur pilota 4 Pułku Lotniczego z Torunia.

Logo 141 eskadry.

Odznaka pamiątkowa 4 Pułku Lotniczego.

141 Eskadra wchodziła w skład III Dywizjonu Myśliwskiego 4 Pułku Lotniczego w Toruniu. W kampanii wrześniowej 1939 r. walczyła w składzie lotnictwa Armii "Pomorze" (1-6 IX), a następnie Brygady Pościgowej. 31 sierpnia перебазowana została na lotnisko polowe w pobliżu wsi Markowo. Na uzbrojeniu znajdowało się dziesięć samolotów PZL P.11c.

141 eskadra myśliwska:

I klucz

kpt. Florian Laskowski

ppor. Edward Jankowski

kpr. Józef Jeka

II klucz

Por. Marian Pisarek

Ppor. Władysław Urban

Kpr. Benedykt Mielczyński

III klucz

Kpt. Tadeusz Rolski

Ppor. Władysław Różycki

Kpr. Jan Budziński

PZL P.11 – polski samolot myśliwski konstrukcji inżyniera Zygmunta Puławskiego z okresu przed II wojną światową. Produkowany w Polsce w zakładach PZL w latach 1934–1936, a także na licencji w zakładach IAR w Rumunii. Stanowił jednomiejscowy górnopłat konstrukcji metalowej, z odkrytą kabiną i stałym podwoziem, napędzany silnikiem gwiazdowym. W chwili wejścia do służby w 1935 roku należał do światowej czołówki pod względem nowoczesności, lecz w 1939 roku ustępował już znacznie osiągamami nowym samolotom niemieckim. Mimo to, w najliczniejszej wersji P.11c był podstawowym polskim myśliwcem podczas wojny obronnej w 1939 roku. Zwany potocznie „jedenastką”, uznawany jest za symbol polskiego lotnictwa wojskowego okresu kampanii wrześniowej[1]. Myśliwców P.11a i P.11c używało 12 eskadr myśliwskich z 15 posiadanych, wchodzących w skład Brygady Pościgowej oraz lotnictwa armijnego. Używany ponadto bojowo na froncie wschodnim II wojny światowej przez lotnictwo Rumunii, które przejęło również część polskich samolotów. Wyprodukowano ogółem 350 samolotów, w tym 200 seryjnych dla lotnictwa polskiego i 145 dla rumuńskiego.

Przebieg bitwy powietrznej

Toruń 2.09.1939 r.

General Władysław Bortnowski przekazuje rozkaz Pułkownikowi Stachoniowi – ataku myśliwskiego na kolumny wroga w okolicach Gruty.

Markowo 2.09.1939 r. godzina 12.30

Pułkownik Stachoń przekazuje rozkazy, niedowierzania pilotów, na kolumny pancerne powinny być skierowane samoloty Karaś albo Łosie a nie samoloty myśliwskie.

Markowo 2.09.1939 r. godzina 12.45 odprawa pilotów

Padają decyzje, 141 eskadra atakuje cele naziemne, 142 eskadra atakuje samoloty.

Markowo 2.09.1939 r. godzina 14.30

Samoloty gotowe do startu.

Markowo 2.09.1939 r. godzina 14.34

Start samolotów w rejon Gruty

Gruta 2.09.1939 r. godzina 14.55

Atak samolotów na niemieckie kolumny.

Gruta – zestrzelony samolot Floriana Laskowskiego.

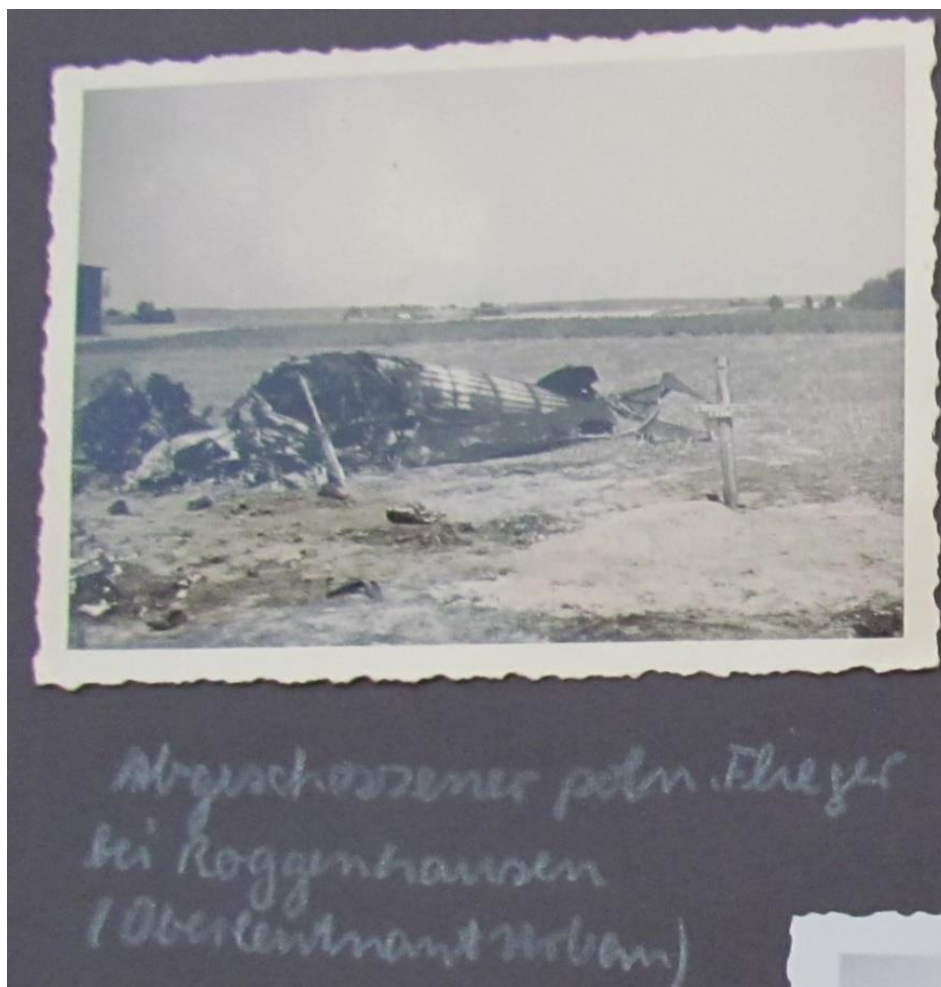
W wyniku silnego ognia przeciwlotniczego zestrzelony zostaje Florian Laskowski, ranny ląduje na polach Gruty, Niemcy nie pozwalają opatrzyć rannego,

wykrwawia się on na śmierć. Jest pochowany na cmentarzu obok kościoła w Grucie.

Rogóżno – zestrzelony samolot Władysława Urbana.

Nad Dąbrówką Królewską zostaje trafiony Władysław Urban, dolatuje do Rogóżna, rozbija się na polu. Ginie na miejscu. Zostaje pochowany obok wraku. Ostatecznie zostaje pochowany na cmentarzu wojennym w Melnie.

Wrak samolotu Urbana – zdjęcia pochodzą z albumu niemieckiego żołnierza.

Cmentarz wojenny w Melnie.

Melno – grób Władysława Urbana.

Benedykt Mielczyński dolatuje do żwirowni w Klódce i rozbija się, pomaga mu Jan Kraszewski.

3 września wkraczają wojska niemieckie, zabijając pilota i Jana Kraszewskiego.

Tarpno – grób Benedykta Mielczyńskiego.

W dniu kiedy ginęli polscy piloci Stanisław Skalski z 142 Eskadry strącił samolot rozpoznawczy, wylądował koło niego i pomógł pilotowi. Poczestował go nawet papierosem. Nie wiedział jeszcze o śmierci swoich kolegów. 142 Eskadra zaliczyła tego dnia siedem samolotów niemieckich.

Ci piloci byli bohaterami, spoczywają na terenach, gdzie nie będą zapomniani.

Tablica pamiątkowa w Rogóźnie, powstała dzięki Pani Donacie Klak.

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej. Rodzina Benedykta Mielczyńskiego.

Olaf Popkiewicz z programu Poszukiwacze Historii oraz Tomasz Piwowarski, miejscowy historyk, przygotowania do programu telewizyjnego.

Notatki

Notatki

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.